

**Uchwała Nr /2014
Rady Miasta Skarżyska – Kamiennej
z dnia 7 stycznia 2014r**

**w sprawie Gminnego programu wspierania rodziny w gminie Skarżysko – Kamienna na
lata 2014 – 2016**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U z 2013r, poz. 594 z późn.zm) i art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r , poz. 135 z późn.zm).

§ 1

Uchwala się gminny program wspierania rodziny na lata 2014 – 2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skarżysko – Kamienna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta Skarżyska – Kamiennej

Andrzej Dąbrowski

UZASADNIENIE

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej .

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

**Gminny program wspierania rodziny
w gminie Skarżysko – Kamienna
na lata 2014 – 2016**

Skarżysko – Kamienna 2014

Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która powinna zaspokajać potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. Jest również pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy, a także umiejętności oceny sytuacji. Rodzina jest jednak przede wszystkim pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym w życiu każdego dziecka. Dlatego też, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Problemy występujące w rodzinie są często złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Prawidłowe funkcjonowanie rodziny może zaburzać m.in. ubóstwo, bezrobocie, narkomania, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, przemoc, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba. Stanowią one zagrożenia dla współczesnej rodziny i mogą prowadzić do wykluczenia społecznego.

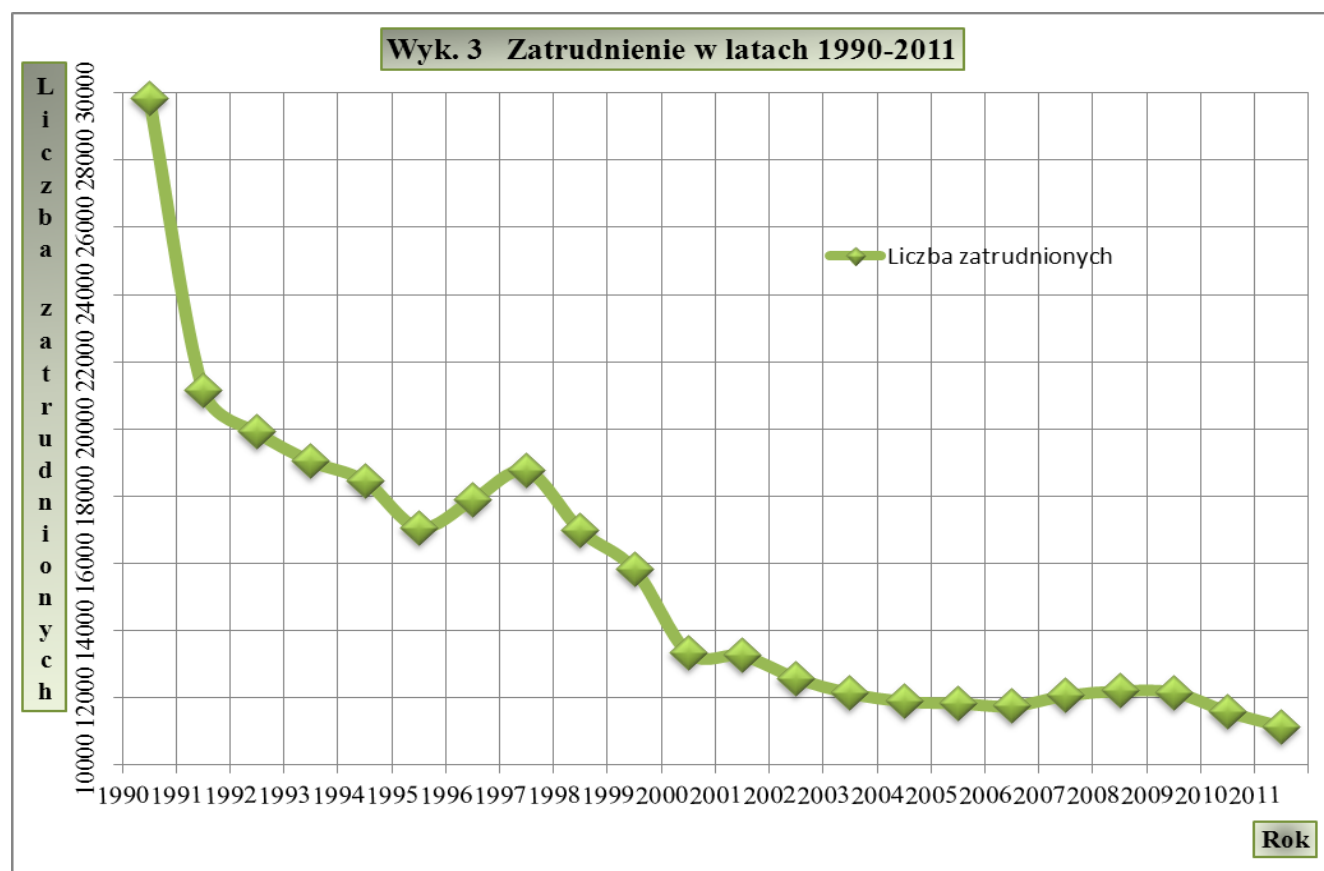
Działania pomocowe skierowane do rodzin odznaczają się niską efektywnością. Wynika to z rozproszenia działań pomiędzy różne instytucje, braku koordynacji tych działań, stosowanie metod uzależniających od pomocy, a także położenie nacisku na pomoc finansową, bez należytego wykorzystania form merytorycznych np. działań wspierających, edukacyjnych, terapeutycznych oraz aktywizujących. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również ze strony bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotymowej należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać, wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też założeniem Gminnego programu wspierania rodziny gminy Skarżyska – Kamiennej jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Miasto Skarżysko – Kamienna powstało z połączenia kilku osad: Milicy, Bzina, Rejowa, Młodzaw, Kamiennej, Posadaju, Placów, Boru – które dziś stanowią jego dzielnice.

W 1923 roku Kamienna uzyskała prawa miejskie, wyznaczając obszar dzisiejszego miasta. Bogactwa mineralne i położenie na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych, sprzyjał rozwojowi przemysłu. Pod koniec lat 80 XX wieku w Skarżysku – Kamiennej zamieszkiwało ogółem 50 807 osób. Do największych zakładów przemysłowych tego okresu należały: Zakłady Metalowe „Mesko”, Skarżyskie Zakłady Obuwia „Fosko”, Odlewnia Żeliwa i Emaliernia „Kamienna”, Zakład Części Hamulcowych „Hastar”, Zakłady Chemiczne „Organika – Benzyl”. W przemyśle w końcu 1989 roku zatrudnionych było 30 709 osób.

Przemiany systemowe w Polsce, zapoczątkowane w 1989 roku, postawiły przed naszym społeczeństwem wiele nowych wyzwań, nadziei, ale i problemów. Jednym z nich jest coraz bardziej widoczne ubóstwo i bezrobocie. Problemy te dotknęły także Skarżysko – Kamienną. Dziś z wielkich zakładów produkcyjnych działają tylko Zakłady Metalowe „Mesko”, które w latach swojej świetności zatrudniały około 15 000 osób, a obecnie niespełna 2 000 ludzi.

Wykres 1. Stan zatrudnienia w Skarżysku – Kamiennej w latach 1990 – 2011.

Źródło: Miasto Skarżysko – Kamienna Informator Statystyczny 2012.

I. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Skarżysko – Kamienna.

Z danych zamieszczonych w Informatorze Statystycznym Miasta Skarżyska - Kamiennej¹ wynika, że na dzień 31 grudnia 2012 roku w Skarżysku – Kamiennej było 48028 mieszkańców, wśród których większość stanowiły kobiety – 53%. Dzieci i młodzież poniżej 18 roku życia stanowiły 15 % ogółu mieszkańców Skarżyska – Kamiennej.

Tabela 1. Stan ludności Skarżyska – Kamiennej :

Stan na dzień	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
31.12.2012	48 028	25 266	22 762	7401	30879	9748
30.06.2013	47 801	25 164	22 637	7072	30463	10266

Urząd Statystyczny w Kielcach² podał, że na dzień 31.12.2011 w gminie Skarżysko – Kamienna zamieszkiwało 48 304 osoby, z czego osób w wieku przedprodukcyjnym było 7 121, w wieku produkcyjnym 31 035, a wieku poprodukcyjnym 10 148.

Z powyższych informacji wynika, że procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców gminy Skarżyska – Kamiennej ma tendencje wzrostowe i wynosił 20,34% w 2010 roku, a w 2011 – 21,01%, natomiast w roku 2012 jest tendencja spadkowa i wynosi 20,30 , ale już na dzień 30.06.2013r jest tendencja wzrostowa i wynosi 21,4 %. Główny Urząd Statystyczny w prognozie ludności do 2030 roku dla gminy Skarżyska – Kamiennej³ przewiduje, że struktura ludności miasta będzie ulegać zmniejszeniu, a procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców będzie rósł z każdym rokiem, co obrazuje tabela nr 2.

Tabela 2. Prognoza ludności dla gminy Skarżysko – Kamienna do 2030 roku.

Rok	Ogółem	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
		N	%	N	%	N	%
2015	46 167	6 281	13,60	28 498	61,73	11 388	24,67
2020	44 281	5 917	13,36	25 325	57,19	13 039	29,45

¹ Informator Statystyczny Miasta Skarżyska – Kamiennej, Nr 24, 2010 [dostęp: 14 marca 2013], [http://skarzysko.pl/images/materialy/Rocznik_statystyczny/Miasto_nr_24_\(2011\).pdf](http://skarzysko.pl/images/materialy/Rocznik_statystyczny/Miasto_nr_24_(2011).pdf)

² Urząd Statystyczny w Kielcach, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2011: Gmina Miejska Skarżysko – Kamienna, Powiat Skarżyski [dostęp: 14 marca 2013] http://www.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_swietokrzyskie/portrety_gmin/powiat_skarzyski/skarzysko_kamienna.pdf

³ Główny Urząd Statystyczny, Prognoza ludności do 2013 r. dla Skarżyska – Kamiennej, [dostęp w dniu 15.03.2013, godz. 12:20] www.stat.gov.pl/gus/5840_1857_PLK_HTML.htm

2025	42 117	5 407	12,84	23 014	54,64	13 696	32,52
2030	39 681	4 774	12,03	21 397	53,92	13 510	34,05

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym migracji zarobkowej ważną kwestią społeczną gminy Skarżyska – Kamiennej, jak również całego powiatu skarżyskiego pozostaje bezrobocie. Na dzień 31 grudnia 2011 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Skarżysku - Kamiennej zarejestrowanych było 4 119 bezrobotnych skarżyszczyków. Prawo do zasiłku z tego tytułu posiadało 851 osób. W 2012 roku odnotowano wzrost liczby bezrobotnych, na koniec roku zarejestrowanych było 4 294 mieszkańców Skarżyska – Kamiennej. Prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych przysługiwało 910 osobom. W najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy pozostają w szczególności osoby w wieku od 18 do 34 lat, na koniec 2012 roku stanowili oni aż 42,81% ogółu osób bezrobotnych z terenu miasta.

Bezrobocie pozostaje również jednym z głównych powodów ubiegania się osób o wsparcie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej. W 2012 roku wśród 1 784 rodzin (3 925 osób), którym udzielono pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 182 z późniejszymi zmianami), problem bezrobocia dotyczył aż 1 205 rodzin (2 905 osób)⁴. Inne powody przyznawania pomocy to m.in. ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, co obrazuje niżej zamieszczona tabela.

⁴ Sprawozdanie MOPS MPiPS-03 za okres I-XII 2012 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

Tabela 3. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w 2012 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Skarżysko - Kamienna	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1 000	1981
Bezdomność	45	45
Potrzeba ochrony macierzyństwa	84	378
w tym: wielodzietność	44	234
Bezrobocie	1 205	2 905
Niepełnosprawność	329	523
Długotrwała lub ciężka choroba	628	1 180
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem, w tym:	267	851
rodziny niepełne	215	647
rodziny wielodzietne	35	182
Przemoc w rodzinie	5	19
Alkoholizm	173	211
Narkomania	7	9
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	15	25
Zdarzenie losowe	5	9

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2012 roku udzielono wsparcia:

- 1784 osobom/rodzinom – na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania);
- 4273 osobom/rodzinom - na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- 621 rodzinom - na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 1774 osobom/rodzinom – na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

Od dnia 1 stycznia 2012 tj. od dnia kiedy w życie weszła ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku Nr 149, poz. 887 z późniejszymi zmianami), gmina Skarżysko – Kamienna, zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 częściowo pokrywa koszty pobytu dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej, w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W okresie od stycznia do grudnia 2012 koszty takie były pokrywane w przypadku 25 dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej i wyniosły 24 950,00 zł.

W miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny. W 2012 roku asystenci rodziny swoim wsparciem objęli 34 rodziny, w których dzieci zagrożone były umieszczeniem w pieczy zastępczej. Koszt zatrudnienia asystentów rodziny wyniósł 62 416,00 zł i w 72% został sfinansowany ze środków resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

II. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w ramach programu wspierania rodzin.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Gminny program wspierania rodziny w Gminie Skarżysko – Kamienna na lata 2013-2015” należy brać pod uwagę między innymi:

- Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 poz. 135 z późniejszymi zmianami);
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 182 z późniejszymi zmianami);
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami);
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 z późniejszymi zmianami);
- Uchwała Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2013, poz. 1024 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

III. Analiza SWOT

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S (Strengths)** – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W (Weaknesses)** – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O (Opportunities)** – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T (Threats)** – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Gminna Strategia Polityki Społecznej Miasta Skarżyska – Kamiennej na lata 2005-2015. • Uchwalenie Karty Dużej Rodziny • Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny. • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny. • Wsparcie asystentów rodziny zatrudnionych przez MOPS. • Funkcjonowanie na terenie powiatu skarżyskiego Zespołu Placówek Opieki, Wychowania i Interwencji Kryzysowej „Przystań” w Skarżysku – Kamiennej. • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez m.in. pracowników socjalnych MOPS, pedagogów szkolnych. • Baza instytucji wspierających rodzinę (w szczególności: Komenda Powiatowa Policji w Skarżysku – Kamiennej, Sąd Rejonowy w Skarżysku – Kamiennej, MOPS, CIS, PCPR, organizacje pozarządowe). • Oferty sportowe i baza lokalowa (kompleks sportowy MCSiR, boiska ORLIK). • Funkcjonowanie na terenie miasta Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. • Funkcjonowanie Miejskiego Centrum Kultury. • Funkcjonowanie na terenie miasta	• Wysoki poziom bezrobocia. • Wysoki poziom ubóstwa. • Ograniczanie środków finansowych na realizację zadań własnych gminy. • Brak mieszkań chronionych. • Niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych. • Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym. • Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. • Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie. • Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych. • Brak współdziałania rodziców w zakresie edukacji dzieci. • Upadek przemysłu, brak dużych zakładów pracy. • Upadek rolnictwa. • Patologia społeczna jako skutek alkoholizmu. • Starzejące się społeczeństwo wg prognoz. • Migracje młodych do metropolii w poszukiwaniu perspektyw. • Eurosieroctwo (rodzice naturalni pracujący za granicą). • Niskie zarobki. • Utrudniony dostęp do specjalistycznej pomocy medycznej. • Niedostateczne wsparcie psychologiczne, zwłaszcza w zakresie terapii i mediacji rodzinnej.

placówek służby zdrowia. • Funkcjonowanie na terenie miasta świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży. • Funkcjonowanie placówek oświatowych na terenie miasta. • Funkcjonowanie na terenie miasta trzech żłobków oraz klubu dziecięcego. • Pełne zabezpieczenie miejsc w przedszkolach i żłobkach. • Działalność placówek pomocowych prowadzących rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. • Kształcenie ustawiczne – Uniwersytet III Wieku.	• Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do pozostałych osób ze społeczności lokalnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Polityka państwa przyjazna rodzinom. • Spadek bezrobocia Zagospodarowanie terenów – uzbrojenie i przygotowanie pod nowe inwestycje. • Wykorzystanie kapitału ludzkiego (wiedza, doświadczenie, odpowiednie wykształcenie- na lokalnym rynku pracy). • Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. • Współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych. • Pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację zawodową i społeczną osób z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Ustanowienie rodzin wspierających. • Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny. • Rozwój wolontariatu. • Edukacja rodziców w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny. • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. • Zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania. • Większa aktywność organizacji pozarządowych. • Zwiększenie i zróżnicowanie bezpłatnych ofert kulturalnych. • Realizowanie programów	• Eurosieroctwo (rozluźnienie więzi rodzinnych, niewydolność wychowawcza, wychowywanie przez dziadków, rodzeństwo itd.). • Wzrost kosztów utrzymania rodzin. • Rozszerzenie zjawisk patologicznych (np. przemoc, narkomania, alkoholizm). • Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców. • Rozszerzenie się kręgów ubóstwa (m.in. wśród osób pracujących). • Uzależnienie osób/rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy). • Demotywacyjny charakter przyznawania świadczeń społecznych. • Ograniczanie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów. • Ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. • Brak dużych zakładów pracy (brak miejsc pracy). • Migracja młodych osób z powiatu. • Zbyt mało ofert zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (ograniczona dostępność ze względu na odpłatność). • Niedostateczna ilość mieszkań komunalnych i socjalnych. • Niedostateczna ilość środków

profilaktycznych promujących zdrowy styl życia. • Realizowanie programu dożywiania w ramach programu rządowego „Pomoc państwa dożywiania” • Rozwój ekonomii społecznej – spółdzielnie socjalne. • Dobra baza placówek oświatowych, można kształcić w odpowiednich kierunkach. • Oferta kulturalna i sportowa dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny od 01.09.2013.	finansowych na pomoc dla niepełnosprawnych. • Niewystarczająca oferta dla osób starszych (opieka, zagospodarowanie czasu wolnego). • Ograniczony dostęp do bezpłatnych usług medycznych. • Słabo rozwinięta polityka dla osób opuszczających ZK. • Zbyt mała ilość kandydatów do pełnienia funkcji niespokrewnionych rodzin zastępczych. • Ograniczone wsparcie dla dorosłych ofiar przemocy (schroniska). • Zjawisko „pracy na czarno”, pracodawcy nie chcą rejestrować pracowników, częste wykorzystywanie stażu, który zastępuje zatrudnienie.
---	---

Ubóstwo, przemoc, alkoholizm są najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Bardzo często problemy te zauważane są zbyt późno. Ustawa o Wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kładzie nacisk na współpracę między instytucjami, które mają kontakt z dzieckiem. Rodziny zagrożone kryzysem mają być stale monitorowane przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników medycznych i inne instytucje, które kontaktują się z rodziną, w tym także w razie potrzeby przez kuratorów i policję.

Niniejszy program skupia się przede wszystkim na opiece świadczonej dla rodziny poprzez pomoc społeczną, ponieważ znaczną część zadań opieki nad dzieckiem i rodziną realizują zatrudnieni w pomocy społecznej pracownicy socjalni.

Wszystkie działania programu powinny być skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej, a istotą działań podejmowanych przy realizacji tego programu winno być wspieranie, a nie zastępowanie rodziny, nauczycieli i społeczności lokalnej w rozwiązywaniu problemów rodziny na naszym terenie. Wynika to z zasady pomocniczości stanowiącej obecnie zasadę konstytucyjną. Jeśli jakiś problem nie może być rozwiązany samodzielnie przez jednostki lub grupę, wówczas staje się on przedmiotem zainteresowania władzy publicznej, a w konsekwencji przedmiotem zadania publicznego.

Wypracowany program jest propozycją zintegrowanych i planowanych kierunków działań w odniesieniu do mieszkańców Gminy Skarżyska – Kamiennej.

IV. Cele główne i szczegółowe

Cel główny programu: Tworzenie warunków umożliwiających realizowanie wspólnej polityki na rzecz wzmacniania rodziny

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie wizerunku rodziny i promowanie jej jako wartości.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest gwarancją rozwoju społeczeństwa, dlatego też ważne jest wspieranie jej rozwoju, wzmacnianie oraz promocja wartości jakie ze sobą niesie.

Działanie 1: Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnej.

Zadania:

- a) Organizowanie przez instytucje rodzinnej integracji oraz umacnianie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych.
- b) Promowanie tworzenia sieci wsparcia dla społeczności lokalnej (samopomoc)

Działanie 2: Prowadzenie działalności edukacyjno – informacyjnej na rzecz promowania rodziny.

Zadania:

- a) Przeprowadzenie kampanii promocyjnej na rzecz umacniania wartości rodziny.
- b) Organizowanie konferencji, kursów, warsztatów na temat aktywnego uczestnictwa rodziny w życiu publicznym.

2. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.

Rodzina stanowi podstawowe i jednocześnie główne środowisko funkcjonowania swoich członków, jest najważniejszą komórką społeczną kształtującą rozwój dziecka. Choć zmienia się model i warunki życia współczesnej rodziny, to jest ona nadal niezastąpiona i stanowi naturalne środowisko wychowawcze, w którym młody człowiek uczy się żyć i postępować w określony sposób.

Działanie 1: Podejmowanie działań mających na celu środowiskowe wsparcie rodziny w wychowaniu dzieci.

Zadania:

- a) Umacnianie wychowawczej roli szkoły, klubów sportowych, bibliotek, kółek zainteresowań, instytucji kościelnych itp.
- b) Organizowanie i promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.
- c) Podnoszenie znaczenia roli dziadków w procesie wychowania dzieci i młodzieży.
- d) Umacnianie więzi między pokoleniami i uświadamianie dzieciom i młodzieży konieczności niesienia pomocy osobom starszym.
- e) Przeprowadzenie akcji informacyjnej w sprawie uprawnień przysługujących rodzinie oraz o instytucjach wspierających rodzinę i formach świadczonej przez nich pomocy.

Działanie 2: Wdrażanie i realizowanie programów umożliwiających rodzinie wyjście z sytuacji kryzysowej.

Zadania:

- a) Wspieranie działalności placówek ukierunkowanych na pomoc rodzinie w sytuacjach kryzysowych.
- b) Realizacja programów profilaktycznych przez instytucje samorządowe oraz organizacje pożytku publicznego mających na celu ograniczenie patologii społecznej.
- c) Realizacja programów terapeutycznych i interwencyjnych w tym programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.
- d) Wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego.
- e) Podejmowanie działań aktywizujących społecznie i zawodowo członków rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działanie 3: Realizacja programów ukierunkowanych na ochronę dzieci, młodzieży i rodzin.

Zadania:

- a) Zwiększenie dostępności do informacji o instytucjach i formach pomocy dla osób opuszczających zakłady karne i areszty śledcze.
- b) Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa publicznego.
- c) Przeprowadzenie akcji informacyjnej w sprawie problemu przemocy w rodzinie i realizacji procedury „Niebieskiej Karty”.

3. Inicjowanie i realizowanie różnorodnych działań na rzecz dzieci i młodzieży.

Dzieci i młodzież są szczególnie narażone na różnego rodzaju zagrożenia, dlatego też wymagają szczególnej troski i zainteresowania. Dbłość o harmonijny rozwój młodego pokolenia jest podstawowym obowiązkiem rodziny, jak również różnych instytucji zajmujących się edukacją, zdrowiem, bezpieczeństwem w tym także socjalnym, profilaktyką zagrożeń i innych. W związku z powyższym ważne jest wspieranie różnych działań na rzecz dzieci i młodzieży, dzięki którym możliwe będzie zapobieganie patologiom oraz kształtowanie odpowiednich postaw społecznych.

Działanie 1: Wspieranie systemu rodzinnej opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziny biologicznej.

Zadania:

- a) Propagowanie i inicjowanie powstawania profesjonalnych form opieki zastępczej i rodzinnych domów dziecka.
- b) Opracowywanie i wspieranie programów umożliwiających powrót dziecka z zastępczych form opieki do rodziny naturalnej.

Działanie 2: Wspomaganie aktywności edukacyjno – społecznej dzieci i młodzieży z terenów zagrożonych bezrobociem, ubóstwem i społeczną marginalizacją.

Zadania:

- a) Propagowanie infrastruktury społecznej i wspieranie środowisk lokalnych, które sprzyjają właściwemu rozwojowi dzieci i młodzieży
- b) Inicjowanie i wspieranie realizacji programów przeciwdziałających patologii wśród dzieci i młodzieży.
- c) Wspieranie realizacji programów profilaktyki uzależnień realizowanych w środowisku szkolnym i rodzinnym.

4. Wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem.

Istotą współczesnego kształcenia specjalistów pracujących z rodziną i na jej rzecz jest dobór takich treści, które wynikają z aktualnych problemów społecznych i kierunków rozwoju polityki społecznej. Coraz trudniejsze problemy pojawiające się przed współczesnymi rodzinami, które mogą prowadzić do powstawania dysfunkcji rodziny, wymagają ugruntowanej wiedzy i nowoczesnego kształcenia kadr, opartego o interdyscyplinarne podejście do współczesnej rodziny.

Działanie 1: Podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną.

Zadania:

- a) Przeprowadzenie szkoleń w celu podniesienia kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin.

Działanie 2: Inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny.

Zadania:

- a) Wspieranie wspólnych działań różnych podmiotów w zakresie tworzenia kompleksowych programów na rzecz rodziny.

V. Sposób realizacji celów programu

1. Systematyczna współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej.
2. Edukacja rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz wczesna interwencja w tych rodzinach.
3. Wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych
4. Wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę socjalną z rodziną
5. Prowadzenie kampanii na rzecz rodziny w zakresie:
 - a) propagowania wartości rodzinnych;
 - b) dążenia do reintegracji rodziny;
 - c) rozwijania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
 - d) przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny
6. Upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczne poradnictwo (strony internetowe, ogłoszenia, itp.).

VI. Podmioty funkcjonujące na terenie gminy Skarżyska – Kamiennej świadczące pomoc w opiece nad dzieckiem i rodziną.

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3. Komenda Powiatowa Policji
4. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
6. Wszystkie szkoły, przedszkola i żłobki działające na terenie gminy Skarżysko – Kamienna
7. Kuratorzy zawodowi i społeczni
8. Placówki Służby Zdrowia

VII. Realizatorzy programu

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Urząd Miasta
3. Szkoły, przedszkola, żłobki

Realizatorzy programu winni przy realizacji zadań wynikających z programu współpracować z jednostkami i organizacjami takimi jak:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
2. Komenda Powiatowa Policji
3. Sąd Rejonowy
4. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
5. Placówki Służby Zdrowia
6. Organizacje pozarządowe

VIII. Określenie spodziewanych rezultatów wynikających z realizacji programu

1. Poprawienie funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
2. Podniesienie jakości usług świadczonych przez jednostki zaangażowane w realizację programu.
3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
4. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie oraz w środowisku szkolnym.

5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.
6. Zmiana postaw społecznych.
7. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.
8. Zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych.
9. Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych.

IX. Źródła finansowania programu

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze wykonywanie założonych zadań. Szczególne znaczenie będzie miał tutaj budżet Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta Skarżyska – Kamiennej, środki Unii Europejskiej oraz inne fundusze i programy.

X. Monitoring i ewaluacja programu

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły i w jakim stopniu na realizację celów programu.

Ewaluacja programu będzie odbywać się na bieżąco przez cały czas. Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzany co roku. Na zakończenie okresu trwania programu przeprowadzone zostanie podsumowanie i analiza z raportów rocznych oraz ewaluacja końcowa programu.

Cele monitoringu:

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

Cele ewaluacji:

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu w realizacji celów programu.

Cele ewaluacji programu to:

- doskonalenie podejmowanych działań w ramach programu;
- informacje o efektach wdrażania programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania z wiązane z realizacją programu;
- wzrost jakości programu;
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich podmiotów zainteresowanych jego efektami i funkcjonowaniem.

Kryterium ewaluacji:

Ewaluacja będzie prowadzona według kryterium adekwatności, trwałości oraz użyteczności. Zebrane informacje w ramach monitoringu i ewaluacji odpowiedzą na pytania, czy i do jakiego stopnia cele programu są odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie gminy.

W ramach procesu monitoringu i ewaluacji uzyskana zostanie również informacja, czy i w jakim obszarze program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmiany postawionych celów. Monitoring i ewaluacja programu odbywać się będzie według kryterium zgodności realizowanych przedsięwzięć w ramach programu w stosunku do potrzeb lokalnych.

Podsumowanie

Celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym stanom rzeczy, zarówno tym, które dopiero mają zaistnieć, jak i tym, które w postaci załączkowej już istnieją. Działając w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”, powinno się promować działania profilaktyczne ukierunkowane na wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi. Aby podołać temu wyzwaniu niezbędna jest więc ścisła współpraca pomiędzy instytucjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Tak rozumiany program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny.